
CYD-BWYLLGOR GwE
30.04.14

Yn bresennol: **Y Cynghorydd Eryl Williams (Cadeirydd)**
Y Cynghorydd Siân Gwenllian (Is-gadeirydd)

Y Cynghorwyr Ieuan Williams (Cyngor Ynys Môn), Wyn Ellis Jones (Cyngor Bwrdeistrefol Sirol Conwy), Chris Bithell (Cyngor Sir y Fflint), Michael Williams (Cyngor Bwrdeistrefol Sirol Wrecsam),

Aelodau Cyfetholedig heb bleidlais: Mr Rhys Howard Hughes (Cynrychiolydd Ysgolion Cynradd), Mrs Annwen Morgan (Cynrychiolydd Ysgolion Uwchradd), Mr Jonathan Morgan (Cynrychiolydd Ysgolion Arbennig)

Swyddogion Heb bleidlais: Mr John Davies (Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam), Mr Dewi R Jones (Cyngor Gwynedd), Dr Gwynne Jones (Cyngor Ynys Môn), Mr Geraint James (Cyngor Bwrdeistrefol Sirol Conwy), Karen Evans (Cyngor Sir Dinbych)

Hefyd yn Bresennol: Mr Huw Foster Evans (Prif Swyddog GwE), Mrs Susan Owen Jones (Rheolwr Busnes a Chyllid GwE) Mr Iwan Evans (Rheolwr Gwasanaeth Cyfreithiol yr Awdurdod Lletyol - Cyngor Gwynedd), Mr Hefin Owen (Rheolwr Cyllid yr Awdurdod Lletyol - Cyngor Gwynedd), Ms Sandra Evans (Uwch Ymgynghorydd Adnoddau Dynol yr Awdurdod Lletyol - Cyngor Gwynedd), Mr Geraint Rees (Cynrychiolydd Llywodraeth Cymru) a Glynda O'Brien (Swyddog Cefnogi Aelodau'r Awdurdod Lletyol - Cyngor Gwynedd)

Ymddiheuriadau: Mr Ian Budd (Cyngor Sir y Fflint), Mr Dafydd Edwards (Pennaeth Cyllid yr Awdurdod Lletyol – Cyngor Gwynedd).

Ymddiheurodd y Cyng. Wyn Ellis Jones am ei absenoldeb o gyfarfod diwethaf y Cyd-bwyllgor.

1. CYHOEDDIADAU'R CADEIRYDD

(a) Estynnwyd croeso i'r Cynghorydd Gareth Thomas i'r cyfarfod sef olynnydd y Cynghorydd Siân Gwenllian i swydd Aelod Cabinet Addysg - Cyngor Gwynedd.

(b) Cyfeiriwyd at brofedigaeth a ddaeth i ran Mrs Annwen Morgan yn ddiweddar a mynegwyd cydymdeimlad dwysaf â hi yn ei cholled.

2. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Ni dderbyniwyd datgan o fuddiant personol gan unrhyw Aelod oedd yn bresennol

3. COFNODION

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion o'r pwyllgor hwn a gynhaliwyd ar y dyddiadau isod fel rhai cywir:

6 Tachwedd 2013
12 Mawrth 2014

4. **ADRODDIAD CYNNYDD**

Cyflwynwyd adroddiad gan Brif Swyddog GwE yn diweddarau Aelodau'r Cyd-bwyllgor ar gynnydd a datblygiadau GwE.

Nodwyd bod yr adroddiad wedi ei ddarparu ers peth amser bellach ar gyfer cyfarfod diwethaf y Cyd-bwyllgor ond bu'n rhaid gohirio'r cyfarfod hwnnw oherwydd diffyg cworwm digonol. Cymerodd Prif Swyddog GwE y cyfle i ddiolch i Dîm GwE am eu gwaith dros y chwe mis diwethaf sydd wedi bod yn waith creiddiol o safon uchel.

Tywysodd Prif Swyddog GwE yr Aelodau drwy'r adroddiad gan gyfeirio at:

- Barhad GwE i weithredu yn unol â'r Cytundeb Lefel Gwasanaeth gwreiddiol a gytunwyd gan y 6 Awdurdod
- Y bu'r Prif Swyddog yn cynrychioli GwE mewn trafodaethau cenedlaethol yn ymwneud â datblygu'r Model Cenedlaethol ar gyfer Gwella Ysgolion
- rhaglen waith yr Arweinyddion System
- data a gasglwyd gan y Gwasanaeth ar ddeilliannau ysgolion cynradd ac uwchradd yn dilyn Ymweliad 1 Tymor yr Hydref 2012 ac Ymweliad 3 Tymor yr Haf 2013 gan nodi bod newid sylweddol o'r sefyllfa yn Hydref 2012 gyda chynnydd yn y gyfran o ysgolion cynradd a ddyfarnwyd yn ddigonol neu anfoddfaol o 26% i 32% a lleihad yn y gyfran o ysgolion cynradd a ddyfarnwyd yn rhagorol o 11% i 6%.
- gynnydd yn y gyfran o ysgolion uwchradd a ddyfarnwyd yn ddigonol neu anfoddfaol o 38% i 52% er bod cyfran yr ysgolion uwchradd anfoddfaol wedi syrthio o 13% i 5%.
- gynnydd yn y gyfran o ysgolion uwchradd rhagorol o 9% i 15% a'r newid amlycaf o safbwynt y sector uwchradd ydoedd lleihad yn y gyfran o ysgolion da o 53% i 33%
- bod y newidiadau uchod i'w disgwyl o ystyried bod yr erfyn a ddefnyddir i ddod i farn yn fwy cyfarwydd bellach a hefyd bod y Cytundeb Lefel Gwasanaeth ei hun yn golygu bod angen i ysgolion fod yn un o'r ddau gategori isaf er mwyn hawlio cefnogaeth ychwanegol gan y gwasanaeth
- barhad GwE i gynnal gweithgareddau safoni ar draws y rhanbarth yn ogystal â chynnal ymweliadau ar y cyd
- adborth ysgolion i holiadur Ymweliad 1 gyda chanran da wedi ymateb yn gadarnhaol
- diweddariad ynghylch llythrennedd a rhifedd gan nodi bod un o Uwch Arweinwyr System GwE yn parhau i weithio fel prif ddolen gyswllt y rhanbarth hefo'r Rhaglen Gymorth Genedlaethol
- diweddariad ar ddeilliannau disgyblion 2013
- Y dyfodol gan gyfeirio'n benodol at ddatblygiad y Model Cenedlaethol a'r Achos Busnes sydd erbyn hyn wedi ei gyflwyno i'r Gweinidog

Addysg, Llywodraeth Cymru. Nodwyd pwysigrwydd i'r gwasanaeth fod yn ymatebol i'r Model Cenedlaethol gyda disgwyliadau newydd i'r consortia. I'r perwyl hwn byddai'n rhaid datblygu cynhwysedd i fynd i'r afael â datblygiadau'r Achos Busnes a thynnwyd sylw at enghraifft o strwythur staffio presennol gwasanaeth EAS yn Ne Ddwyrain Cymru.

Cyn mynd ymlaen i drafod strwythurau a phenodiadau, gadawodd Mr Rhys Howard Hughes y cyfarfod gan ei fod wedi datgan diddordeb mewn un o'r swyddi a drafodwyd isod.

Aeth y Prif Swyddog ymlaen i nodi bod pennaeth Ysgol Uwchradd Ysgol Alun, Sir y Fflint, wedi ei benodi i rôl Uwch Arweinydd Sustem (Wrecsam a Sir y Fflint) i ymdrin ag ansawdd. Roedd y Prif Swyddog yn awyddus i benodi Pennaeth Broceriaeth, o adnoddau presennol GwE, i ddatblygu cynhwysedd cefnogol y gwasanaeth i helpu ysgolion mewn categorïau arbennig. Nodwyd pwysigrwydd i symud ymlaen â'r penodiad a gofynnwyd am gymeradwyaeth y Cyd-bwyllgor i'r egwyddor hwn.

Yn deillio o'r adroddiad amlygwyd y pwyntiau isod:

(i) Mewn ymateb i ymholiad gan Aelod ynglŷn â thargedau Cyfnod Allweddol 2, esboniodd y Prif Swyddog bod y broblem yn un cenedlaethol o safbwynt dehongliadau amrywiol gyda chanllawiau yn cael eu rheoli gan Lywodraeth Cymru. Roedd yn fwriad ganddo drafod y mater gyda Thîm Rheoli GwE yn y dyddiau nesaf.

(ii) O safbwynt rôl GwE yn monitro gweithrediad y profion llythrennedd a rhifedd, nododd y Prif Swyddog y gofynnwyd i GwE wneud y gwaith ar ran y chwech Awdurdod ac y byddai'r canlyniadau eleni yn nodi'r sgôr cynnydd yn unol â neges gan y Llywodraeth.

(iii) Bod disgwyliad gan ysgolion i dderbyn cefnogaeth a theimlwyd bod y gefnogaeth yma yn greiddiol iddynt. Hyderir y ceir cymeradwyaeth gan y Cyd-bwyllgor i'r egwyddor o benodi Pennaeth Brocera a Chefnogaeth ar gyfer datblygu'r gefnogaeth hon.

(iv) Pryder ynglŷn ag asesiadau a chategoreiddio ysgolion ac yn benodol os yw'r sgor cynnydd yn mynd i fod yn bwysicach na'r sgor craidd, sut y bydd hyn yn cael effaith ar arolygiadau ESTYN. Mewn ymateb, roedd y Prif Swyddog yn gwbl grediniol bod rhaid i'r prosesau categoreiddio gyd-redeg â gweithdrefnau ESTYN. Os nad yw hyn yn digwydd, fe fydd yn her a sialens i wasanaeth GwE. Ychwanegodd cynrychiolydd Llywodraeth Cymru y dylai'r 4 rhanbarth gymryd perchnogaeth o'r Model a chreu cysondeb ar draws y rhanbarthau.

(v) Mewn ymateb i'r uchod, teimlwyd mai rôl i Lywodraeth Cymru ydoedd arwain ar hyn gan sicrhau canllawiau mwy grymus a chadarn gan eu bod ar hyn o bryd yn benagored.

(vi) Adroddodd Prif Swyddog GwE bod adolygiad cwricwlwm addysgol o'r Cyfnod Sylfaen i'r Uwchradd yn mynd rhagddo gan Yr Athro Graham Donaldson o Brifysgol Glasgow ynghyd ag asesiadau yng Nghymru.

(vii) Mewn ymateb i ymholiad gan Aelod ynglŷn â sut y gellir uchafu'r ysgolion hynny sydd ar y brig prun bynnag, nododd y Prif Swyddog bod rôl i ysgolion wella ar bob ystod a'r gobaiith fyddai creu teulu o ysgolion fyddai'n gallu cydweithio a gwella hefo'i gilydd. Bwriedir paratoi cynllun datblygu gweithio ysgol-i-ysgol erbyn diwedd Medi.

Penderfynwyd: (a) Derbyn a nodi cynnwys yr adroddiad ar ddatblygiadau cyfredol GwE, gan ddiolch am adroddiad cynhwysfawr ynghyd â'r holl waith ymgwymerwyd gan y Prif Swyddog a'i dîm yn ystod cyfnod prysur o ran datblygiadau cenedlaethol.

(b) Cymeradwyo:

- (i) yr egwyddor i benodi Pennaeth Brocera a Chefnogaeth, o adnodd presennol GwE, i ddatblygu cynhwysedd cefnogol y gwasanaeth yn unol â'r hyn gyflwynir yn yr Achos Busnes Rhanbarthol;
- (ii) i roi hawl i'r Prif Swyddog, mewn ymgynghoriad â'r 6 Awdurdod, symud ymlaen gyda threfniadau priodol ar gyfer y penodiad.
- (iii) Bod y Prif Swyddog yn parhau i weithio gyda'r Cyfarwyddwr Addysg y 6 Awdurdod i weithredu gofynion yr Achos Busnes Rhanbarthol ac adrodd yn ôl i'r Cyd-bwyllgor ar y datblygiadau hynny.

5. **ADRODDIAD ADOLYGIAD ARIANNOL CYLLIDEB GwE 2013/14**

Cyflwynwyd: Adroddiad Prif Swyddog GwE a Phennaeth Cyllid yr Awdurdod Lletyol (Cyngor Gwynedd) yn amlinellu adolygiad ariannol diweddaraf o gyllideb GwE am y flwyddyn 2013/14.

(a) Nododd Rheolwr Cyllid yr Awdurdod Lletyol bod cynnwys yr adroddiad yn canolbwyntio ar amrywiadau ariannol "sylweddol" sydd wedi dod i'r amlwg sef cynnydd yn y tanwariant o £150,000 a olygai amcangyfrif tanwariant net o £563,000 yn erbyn y gyllideb a osodwyd fel rhan o'r Achos Fusnes Llawn i sefydlu GwE.

(b) Tynnwyd sylw at yr amrywiadau ariannol "sylweddol" rhwng adroddiad Chwarter 2 ac Adroddiad Chwarter 3 yn ymwneud â chostau'n gysylltiedig â Gweithwyr (Chw 2: £81k gorwariant; Ch3: £2k gorwariant) yn ogystal â chomisiynu (Chw2: dim gôr na thanwariant; Ch3: £52K tanwariant).

Penderfynwyd: (a) Derbyn a nodi cynnwys yr adroddiad.

(b) Cadarnhau i:

- (i) Ymrwymo £70,000 tuag at raglen hyfforddiant cenedlaethol Llywodraeth Cymru i Arweinwyr System sydd i'w gynnal yn 2014/15
- (ii) Ymrwymo'r gweddill, sef £493,000 tuag at atgyfnerthu'r gyllideb comisiynu ac i gyflawni'n Cynllun Busnes Rhanbarthol i weithredu'r Model Cenedlaethol 2014/15.

6. CYLLIDEB SYLFAENOL 2014/15

Cyflwynwyd: Adroddiad Prif Swyddog GwE a Phennaeth Cyllid yr Awdurdod Lletyol (Cyngor Gwynedd) ar Gyllideb Sylfaenol GwE 2014/15.

- (a) Tynnwyd sylw'r Cyd-bwyllgor gan Reolwr Cyllid yr Awdurdod Lletyol bod y gyllideb wedi ei baratoi yn dilyn fformat yr achos busnes terfynol gydag effaith chwyddiant / cynnydd mewn prisiau wedi'u hamcangyfrif a'u hymgorffori oddi mewn i'r gyllideb (gan gynnwys codiad cyflog, addasiad yswiriant gwladol a chynnydd mynegai prisiau defnyddwyr). Fe fyddir yn cyflwyno adroddiad cynnydd ar ddatblygiadau fydd yn arwain at gyfrifoldebau yn trosglwyddo i GwE yng nghyfarfod y Cyd-bwyllgor ym mis Gorffennaf.
- (b) Amlygwyd pryder gan sawl Aelod ynglyn a'r arbedion ariannol a wynebair awdurdodau lleol ac o ganlyniad byddai'n rhaid i GwE ddangos gwerth am arian ar gyfer y gwasanaeth.

Penderfynwyd: **Mabwysiadu'r gyllideb sylfaenol 2014/15 fel amlinellir yn Atodiad 1 i'r adroddiad.**

7. YR ACHOS BUSNES FEL YMATEB Y RHANBARTH I'R MODEL CENEDLAETHOL AR GYFER GWELLA YSGOLION

Cyflwynwyd: Achos Busnes y Rhanbarth a gyflwynwyd i Lywodraeth Cymru fel ymateb i'r Model Cenedlaethol ar gyfer Gwella Ysgolion.

- (a) Adroddodd Mr Geraint Rees, Llywodraeth Cymru, bod yr Achos Busnes a gyflwynwyd yn gynllun busnes cryno, pwrpasol ac yn cwrdd â gofynion Llywodraeth Cymru. Mewn ymateb i sylwadau wnaed gan Aelodau'r Cyd-bwyllgor ymatebwyd iddynt fel a ganlyn:
- Bod angen Tîm Canolog i gefnogi Prif Swyddog GwE
  - Derbyniwyd bod y rhanbarth yn eang yn ddaearyddol a'i fod yn her i gael cysondeb o fonitro ar draws y rhanbarth
  - Bod angen sefydlu model o gydweithio ysgol-i-ysgol a gosod fframwaith a hyblygrwydd i ymateb i anghenion ysgolion
  - Nad oedd yn fwrriad i greu gwaith er mwyn creu gwaith ond yn hytrach cael model i godi safonau ac yn arwain yn naturiol yn yr hir dymor i arweinwyr ysgolion helpu ei gilydd
  - Y byddai o fantais i'r Cyd-bwyllgor wahodd arbenigwr rhyngwladol i rannu tystiolaeth a phrofiadau yn y maes gyd hwy
- (b) Amlygwyd amrywiol farn ymysg Aelodau'r Cyd-bwyllgor ynglyn â gwireddu'r uchod megis:
- y byddai'n anorfod i ddarparu cynllun prosiect ynglyn â threfn llywodraethu ynghyd â model gyllido erbyn mis Medi
  - disgwylir am farn gyfreithiol gan Gymdeithas Llywodraeth Leol Cymru (WLGA) ynglyn â'r broses

- yr angen am adnoddau ychwanegol o fewn Tîm canolog GwE i fedru cyflawni'r gwaith
- awgrymwyd y byddai'r Cyfarwyddwyr Addysg a Phrif Swyddog GwE, yn trafod, dros yr wythnosau nesaf, y ffordd ymlaen ac adrodd ar gynnydd yng nghyfarfod nesaf y Cyd-bwyllgor yng Ngorffennaf
- teimlwyd bod angen cyfnod o sefydlogrwydd i ganolbwyntio ar wella safonau addysg yn hytrach na'r gofyn am newidiadau cyson gan Lywodraeth Cymru

Penderfynwyd: Derbyn a nodi'r uchod a gofyn i Mr Geraint Rees gyfleu i'r Gweinidog Addysg bryderon y Cyd-bwyllgor ynglyn â monitro a chysoni asesiadau rhanbarthol.

7. UNRHYW FATER ARALL

Adroddodd Prif Swyddog GwE mewn ymateb i ymholiad y Caderiydd ynglyn â'r sedd wag ar Aelodaeth y Cyd-bwyllgor, bod Ms Alison Fisher wedi derbyn gwahoddiad i wasanaethu ar y Cyd-bwyllgor i gynrychioli'r Llywodraethwyr.

8. DYDDIAD Y CYFARFOD NESAF

Cynhelir cyfarfod nesaf y Cyd-bwyllgor am 1.30 p.m., dydd Mercher, 9 Gorffennaf 2014 yn Venue Cymru, Llandudno.

Dechreuodd y cyfarfod am 9.30 a.m. a daeth i ben am 11.00 a.m.

CADEIRYDD